

text a foto Jiří Vacek a Monika Chvojková

V ZEMI, KDE JE CYKLISTIKA VELMI POPULÁRNÍ, ZAČALA NAŠE DLOUHÁ CESTA PŘES CELÝ JIHOAMERICKÝ KONTINENT. OSMIMILIONOVÁ METROPOLE BOGOTA, CATEDRAL

DE SAL V MĚSTEČKU ZIPAQUIRÁ, NECHTĚNÁ ODBOČKA A PŘENOCOVÁNÍ U MILÉ RODINY V MĚSTEČKU DOLORES, PRŮJEZD POUŠTÍ TAŤACOA, DRSNÝ PŘEJEZD HOR S PRŮJEZDEM NP PURACÉ, VÝJEZD NA VULKÁN AZUFRAL DO 4000 M N. M. A MNOHO DALŠÍCH ZÁŽITKŮ V NÁS ZANECHALO SILNÉ VZPOMÍNKY NA TUTO ÚŽASNOU ZEMI S JEŠTĚ ÚŽASNĚJŠÍMI LIDMI.

Stoupání vyprahlou krajinou do krásné příhraniční oblasti s Ekvádorem, kde jsou nádherné vulkány a laguny

Neogotický kostel v hlubokém údolí v Las Lajas

Začátkem září jsme přistávali v Bogotě trochu s obavami. Všude kolem stálo několik po zuby ozbrojených vojáků a policistů. Jak jsme později zjistili, kolumbijská vláda utrácí v současnosti nemalé prostředky na bezpečnost v zemi, a i když je složité kontrolovat tak velké území, podařilo se jí vytlačit guerillu do hor a hluboko do džungle a celkově snížit kriminalitu.

Oblast severně od Bogoty je plná zajímavostí. My jsme si vybrali dvě.

Laguna de Guatavita

Leží asi 20 kilometrů severně od Sopó ve výšce skoro 3000 metrů nad mořem s původní vegetací kolem. Na jednom místě má průrvu, kterou se v minulosti snažili Španělé odčerpávat vodu, a tím snížit hladinu, domnívajíce se, že se na dně nachází zlato.

Catedral de Sal

Nejnávštěvovanější atrakce v Kolumbii – Catedral de Sal –

se nachází 14 kilometrů západně od Sopó a asi 50 kilometrů severně od Bogoty. Byla postavena z bývalých solných dolů, stála 285 milionů dolarů a veřejnosti byla otevřena v roce 1995.

K hlavnímu římskokatolickému chrámu vede dlouhý tunel se čtrnácti menšími kaplemi znázorňující křížovou cestu Ježíše. Chrám leží 200 metrů pod povrchem, je 75 metrů dlouhý, 18 metrů vysoký a pojme až 8400 lidí. Skládá se ze tří sekcí, jež představují narození, život a smrt Ježíše.

V podzemí je též 3D kino, kde se promítá jak o vzniku solného podloží, tak o stavbě katedrály. Je zde i kavárna a prodej suvenýrů.

Bogota

Dnes je téměř osmimilionová Bogota přes den poměrně bezpečné město. Policisté jsou vidět téměř na každém rohu. Po setmění je to už horší. Jen jsme slyšeli, jak ulicemi chodí

Krásná země se špatnou reputací

pořezaní lidé a policisté se vytrácejí.

O veřejnou dopravu se starají červené kloubové autobusy TransMilenio, které mají vyhrazeny zvláštní jízdní pruhy, a zastávky vypadají jako nákladní rampy. V dopravní špičce se město červenými autobusy jen hemží. Ale i tak jsou všechny přeplněné. Jízdenky se kupují u okénka před vstupem na „rampu“ a přes turniket se projde k nástupišti.

Město má i pestrou síť cyklostezek, ale usoudili jsme, že

se chceme podívat do pár budov, kostelů, zajít si do restaurace a vyjet lanovkou na vyhlídku, a že tedy nebudeme celý den hlídat kola.

Centrum Bogoty se nachází okolo staré čtvrti La Candelaria, odkud je to už kousek k lanovce na Cerro de Monserrate, ze kterého je nejhezčí pohled na město.

První kilometry

První měsíce byl směr jasný – jih. Nejprve jsme potřebovali objet Bogotu, což se nám díky

GPS a jednoduchým kolumbijským mapám podařilo. Cesta vedla poměrně po rovině asi 50 kilometrů, a pak to začalo. První delší stoupání a pak dlouhý, asi dvacetikilometrový sjezd. Naložená kola se okamžitě rozjela a my začali dojíždět a předjíždět kamiony, co nás po cestě předjely. Byl to zvláštní pocit v ostrých serpentinách předjíždět jeden kamion za druhým. Z 2600 m n. m jsme během půl hodiny sjeli do 1200 m n. m. a další den pokračovali ve sjezdu až pod

300 m n. m. Najednou bylo z příjemného počasí ukrutné vedro. Šest litrů vody, které jsme si každé ráno před cestou přefiltrovali, najednou nestačilo. Kupovali jsme pít v každém městečku.

Osudová odbočka

Rozhodli jsme se odbočit z hlavní silnice na Neivu a jet na Prado, které leží za řekou Magdalena. Po hlavní silnici nás už jet nebylo. Na té jednoduché mapě, co jsme získali v Bogotě, to vypadalo tak

NP Puracé – geotermální oblast San Juan

Městečko Dolores

Virtuos – Panamericana mezi Popayánem a Pastem

Catedral de Sal – jedna ze čtrnácti kaplí

jednoduše. Provoz okamžitě ustal, cesta vedla mezi rýžovými políčky a umělými vodními kanály. Dojeli jsme do městečka Purificación, kde se za námi lidé otáčeli. Dresy a vlajka slavily úspěch. Dále jsme pokračovali přes řeku a přijeli na začátek Prada. Po pár kilometrech jsme přijeli k osudné odbočce, na kterou jsme podle mapy čekali. Původně jsme byli spíše rozhodnutí držet se stále podél řeky a potom ve Villavieje se dát na Neivu. Když jsme viděli rozbitou kamenitou prašnou

cestu, jež vedla rovně, rozhodli jsme se držet vlevo po krásném asfaltu, který měl vést až do městečka Dolores. Obě cesty se později scházejí. To, že městečko Dolores leží někde v horách, v téměř 1500 metrech, jsme ze špatné mapy nevyčetli. Mapy neměly měřítko, a tak jsme doufali, že se cesta ještě před horami stočí zpět napravo a bude je jen kopírovat. Hluboce jsme se mylili. Cesta asi po dvou kilometrech začala pomalu stoupat. Pořád jsme se ujišťovali, že se ně-

kudy proplete údolím. Vracet se nám už nechtělo. Hory byly ještě k tomu natočeny na západní stranu a slunce opravdu pekelně svítilo. Drápali jsme se nahoru strašně pomalu. V místech, kde se v minulosti přehnal voda, nebylo po asfaltu ani památky. Kola jsme chvíli tlačili, chvíli jeli, děs. Občas se v těch vymletých příčných rýhách kolo úplně pokládalo. Připadali jsme si jako borci v závodech silničních motocyklů, když spadnou a pak se tu těžkou motorku zoufale snaží

zvednout. Když jsme se už dost vyčerpaní doplazili opět na starý asfalt, zastavila u nás motorčka. Byl to příjemný mladík Luis z Dolores. Okamžitě jsme se ho ptali, jak je to ještě daleko. Vůbec nás nepotěšil. Říkal: „Todo arriba!“ (Pořád nahoru! To slovíčko „todo“ už nezapomeneme.) Ještě 15 kilometrů. Snad už po asfaltu. Dal nám svou vizitku a říkal, že můžeme přespát v jeho domku, až dorazíme. GPS ukazovala Dolores přímým směrem tak deset kilometrů, proto jsme se ujišťovali, že

to tak daleko není. Vzdálenosti místním nějak nejdou, ani ukazatele u cest nikdy nesedí. Bohužel to byla pravda! Po dalších asi pěti kilometrech nám naštěstí zastavil velký pick-up, který nás vzal na korbou. Padla tma. Než bylo vidět město, jeli jsme ještě pěkně dlouho, a pořád do kopce. Auto nám zastavilo přímo před Luisovým domem, který řidička znala. Celou cestu jsem byl nervózní, aby nám nepoškodili kola. Na korbě na nich totiž seděli snad čtyři lidi. Kola to naštěstí ustála. Asi dvě hodiny jsme s Luisem a přáteli za pomocí slovníku diskutovali. Luis se ptal téměř na všechno. Naše únava však byla značná.

Pouští a prachem

Ráno nám Luisova matka uvařila tradiční kolumbijský pokrm tamal – v banánovém listu

Luis se neustále snažil na něco vypytať, a protože byl silně věřící, spousta otázek se stáčela na víru, což jsme vždy raději nějak zamluvili.

Vyjeli jsme po dlouhém loučení až kolem 11. hodiny, a to vedro nás v těch kopcích pomalu zabilo. Asfalt žádný, jen kamení a prach. Kola dostávala co proto. Tady jsme si teprve pořádně uvědomili, jak kvalitní pláště jsme zvolili. Z kopce jsme spíše seskákali, než sjeli, a do kopce jsme trousili jedno peprné slovo za druhým a přejížděli od stínu ke stínu. Pili jsme jak koně a voda rychle mizela. Na dnešní cestě byla jen dvě malá městečka, v obou jsme vypili, co se do nás vešlo. Když se před námi v půlce cesty objevil asfalt, mysleli jsme, že z toho vedra vidíme fatu morganu. Ten však zase po ně-

Malé městečko mezi Dolores a Alpujarou

(v našem případě v igelitu) byla uvařená rýže, smíchaná s kousky kuřete, bramborami, luštěninami a zeleninou. K němu jsme dostali horkou čokoládu.

kolika kilometrech zmizel. Sjeli jsme do pouště Desierto de la Tatacoa. Kolem byly jen zelené kaktusy, jinak vše spálené. Cesta byla prašná a po projetí

několika aut jsme mohli z nosu vyndávat kamínky. S posledními kapkami vody jsme dojeli už za tmy do města Baraya.

Nocleh s ratlíkem Simonem u Luisovy sestry

Když jsme odjížděli z Dolores, Luis se nás ptal, kam dnes chceme dojet. Nevěděli jsme, co nás čeká, a tak jsme mu říkali, že nejraději do ještě vzdálenější Neivy, a když se to nepovede, tak do Barayi. Jemu ale bylo jasné, že dál než do Barayi

dojet nemůžeme. Dal nám jméno své sestry Ruth s tím, že v Barayi nejsou žádné hotely a že se po ní máme po příjezdu do města poptat, lidé ji prý budou znát.

Po příjezdu do městečka si nás lidé – už ve tmě – začali prohlížet. Vybrali jsme si příjemnou tvář z davu a ukázali jí jméno, které nám Luis napsal. Dostali jsme směr, a tam že se máme opět poptat. Nakonec nás jedna žena dovedla přímo před dům, a když nebyl nikdo doma, popošíli jsme dalších asi 150 metrů na hlavní silnici, kde Ruth prodávala tradiční pouliční jídlo – plněné šátečky z kukuřičného těsta zvané empanada. Ruth už byla informovaná, tak se s námi hned vrátila ke svému domu, kde nám vyklidila dětský pokojík, ukázala sprchu se záchodem na malém dvorku a vrátila se zpět prodávat. My jsme po několikaminutové sprše vyrazili něco konečně také sníst. Šli jsme kolem Ruth a řekli si, že ochutnáme tradiční pouliční jídlo a pak zajdeme do nějaké restaurace. Nakonec jsme snědli vše, co tam Ruth ještě měla. Ta mohla uhasit oheň v kolečku, vylít rozpálený olej ze starého hrnce a jít domů. Nohy nám z krátkých postelí koukali asi 20 centimetrů, ke mně do postele si ještě lehl rodinný mazlík, ratlík Simon, který tu byl zvyklý spát.

Cyklostatistika

- Stráveno:** 24 dní (v sedle 17)
- Ujeto celkem:** 1238 km
- Z toho po Panamericaně:** 300 km
- Defekty:** 1x Jírka zadní kolo – prorazené špičatým střepe
- Nejdelší ujetý úsek:** 111 km
- Nejvyšší projetý bod:** 4000 m n. m – vulkán Azufra

Další průběh cesty této dvojice můžete sledovat na www.altiplano.cz.

Přejezd přes most, konec asfaltu a poušť Tatacoa

Trasa

Sopó–La Mesa–Girardot–Espinal–Guamo–Prado–Dolores–Alpujara–Baraya–Neiva–Campoalegre–Hobo–Gigante–Garzón–El Pital–La Plata–Villa Rosa – Belen – Santa Leticia – Puracé – Popayán–El Bordo–El Tablón–Pasto–El Pedregal–Túquerres–Cumbal–Ipiales–Rumichaca

Únavou jsme okamžitě usnuli. Druhý den jsme Ruth poděkovali a dojeli do Neivy, zpět na hlavní silnici.

San Agustín

Naše cesta pokračovala dál směrem na San Agustín. Delší dobu jsme se poptávali lidí, jakou cestu přes hory na Panamericanu zvolit. Původně jsme chtěli jet přes San Agustín a NP Puracé, ale tuto cestu nám více lidí rozmlouvalo, že prý se v horách vyskytuje guerilla. Ještě horší řešení je cesta přes město Mocoa, centrum drogového dění. Později v Pastu jsme potkali krajana, který to na staré čezetě projel. Když říkal místním, kudy jel, ptali se ho, jak to, že je pořád živý. Nechtěli jsme riskovat. V Kolumbii se říká, že člověk může vidět gerilla pouze jednou. Nechali jsme kola ve městě Garzón, kde je asi nejbezpečnější, nikoli nejideálnější, odbočka na Panamericanu přes La Platu. Do San Agustínu jsme sjeli autobusem na jednodenní „odpočinkový“ výlet. Místní autobusy jsou něco jako pojízdné kaple a jejich řidiči největší šílenosti na silnicích. Dokonce šlo

vypozorovat pravidlo, že čím více vylepených Ježíšů po autobuse bylo, tím větší šílenec řidič byl. Zatáčky se zásadně projížděly na dvou kolech, předjíždění přes dvojitou plnou čáru byl místní kolorit. Naplněné pytlíky létají z oken o sto šest. Dopravní značky jsou pouze dekorace silnic.

San Agustín je významné archeologické místo zapsané v UNESCO. V dávné minulosti (mezi 6. a 14. stoletím) zde záhadná skupina lidí pohřbívala své mrtvé. Pohřbili je a uctili ve zvětšených sochách. Kolem San Agustínu bylo nalezeno téměř pět set těchto soch. To nejlepší je možno vidět přímo v Archeologickém parku, zasazeném do nádherné kopcovité krajiny.

Přes hory na Panamericanu

Nejdříve jsme museli přejít první hřeben hor a sjet do městečka La Plata. Na den tak akorát. Tady jsou opět možné dvě cesty: delší, nebezpečnější, asfaltová, nebo kratší, bezpečnější, šterková (spíše kamenitá) s průjezdem NP Puracé. Tou jsme se také ráno vydali. Asfalt za městem opravdu hned zmi-

zel. První dvě hodiny brzo ráno jsme jeli v oblacích prachu, který rozvířila nákladní auta a džípy svázející lidi z okolních kopců do města. Později, dál od města, provoz ustával. Drápalí jsme se nahoru velmi pomalu. Cesta byla vymletá od vody a trčely z ní velké kameny. Opět jsme ocenili naše široké pláště. Večer jsme přespali ve vesničce Santa Leticia, přibližně na půlce cesty. Další den už začali strmé stoupání do NP Puracé, kde je osm vulkánů, několik vodopádů a hlavně moc hezká příroda kolem. V místě zvaném San Juan je nádherná termální oblast s barevnými jezírky a vyvěrající vodou. Odpoledne jsme stoupali ještě dál, nejvyšší bod přejezdu byl ve výšce 3448 m n. m. Pak začal po dvou dnech tolik očekávaný sjezd. Bohužel, po tak rozbité cestě a s naším nákladem to bylo spíše likvidování brzdových špalků. Po dvou hodinách nás dokonce od brzdění chytaly křeče do rukou. Opět jsme dolů spíše poskakovali, než sjížděli. Přenocovali jsme ve stejnojmenném městečku Puracé a další den sjeli, už po asfaltu, do pěkného koloniálního Popayánu.

Tři sta metrů po Panamericaně

Potřebovali jsme po ní přejít až do El Pedregalu, kde jsme odbočili na západ. Hned za Popayánem to bylo několik kilometrů stále nahoru a dolů. Pak nastal postupně sjezd až pod 500 m n. m., opět strašné vedro, písečné mušky a vše kolem spálené. Čekal nás asi nejnáročnější den v Kolumbii – třetí den na Panamericaně. Za obrovského vedra výstup nad 2800 m n. m, boj se silným protivětrm, jenž nás několikrát úplně odhodil ze silnice, a prachem, který jsme měli neustále v očích. Ten den jsme si opravdu sáhli na dno, proje-li tropy, vichřice a se západem slunce dojížděli do studeného Pasta, kde opět teplota spadla na nějakých 12 °C. Nastoupali jsme přes 2300 metrů.

Po dni odpočinku jsme pokračovali po Panamericaně dále na jih výjezdem do 3200 m n. m. do městečka Túquerres.

Túquerres a vulkán Azufral

Túquerres je malé městečko, okolo něhož leží pěkné vulkány. Nejzajímavější je Azufral v jehož

Laguna de Guatavita – nacházíme se ve výšce 3000 metrů

kráteru leží nádherná Zelená laguna. To byl i náš cíl. To, že nakonec na jeho vrchol vyjedeme na kole, jsme si nedovedli představit. Místní nás zastavovali a upozorňovali, že nahoru vede jen úzká pěšina. My jsme stále jeli a jeli, občas kolo vedli a nakonec vyjeli až na vrchol. Posledních 200 až 300 výškových metrů bylo v mracích a za silného větru. Oblečení jsme našťastí nepodcenili. Windstopperová bunda, rukavice i čepice pod helmu se hodily. Mysleli jsme, že lagunou přes tu mlhu ani neuvidíme. Kola jsme schovali na vrcholu a sešli přes 100 výškových metrů k laguně. Byla stále mlha a vidět bylo tak na deset metrů. Po pěti minutách smutného shlížení do kráteru se najednou nízká oblačnost na několik minut rozfoukala a my mohli vidět a hlavně si vyfotit nádhernou Lagunu Verde.

Oblastí vulkánů do Ipiales

Cesta z Túquerres přes Cumbal do Ipiales vede krásnou vulkanickou krajinou. Proto jsme se rozhodli sjet z Panamericany a zavítat sem. Počasí nám bohužel úplně nepřálo. Mraky nám skryly téměř všechny kopce. Za jasného počasí je vidět sněhová čepice vulkánu Chiles, který je nejfotogeničtější od Laguny de Cumbal. Ta se nachází asi 18 kilometrů za stejnojmenným městečkem. Doufali jsme v zážrak a po opravdu strašně kamenité cestě si udělali odbočku k laguně. Bohužel, tentokrát se zážrak nekonal a mraky nám krásné pohledy neumožnily. Silnice dále do Ipiales opět nejdříve vy-

stoupala a pak už jsme jen sjížděli do příhraničního Ipiales.

Las Lajas – povinná tečka

Sedm kilometrů jihovýchodně od Ipiales leží v úzké soutěsce 45 metrů na skále nad řekou známý neogotický kostel postavený někdy mezi lety 1926 až 1944. Kolem přístupových cest má spousty děkovných tabulek. I my jsme tento krásný kostel chtěli vidět, a než jsme vyjeli k nedalekému hraničnímu přechodu, sjeli jsme se na něj podívat. Zpátky do Ipiales to trvalo něco přes hodinu. Na hranice pak dalších 15 minut.

Zmocnil se nás zvláštní pocit. Opouštěli jsme první zemi. Zemi, která si i přes své problémy získala naše srdce. Na silnicích na nás neustále někdo

praktické informace

Ubytování 12 000–30 000 pesos za dvoulůžkový pokoj (1000 pesos je cca 9 Kč)
Doprava TransMilenio (MHD) v Bogotě 1300–1500 za jízdu (dokud nevystoupíte), meziměsto přibližně 10 km 1000–1500 pesos
Internet 1000 pesos/hod.
Mobilní volání 100–200 pesos/min. (mobil pronajímá spousta lidí na ulici)
Vstupy Catedral de Sal 15 000 pesos, Laguna Quatavita 12 800 pesos, San Agustín 15 000 pesos, lanovka na Cerro de Monserrate 14 000 pesos (v neděli 8000)
Nápoje Kola, fanta a ostatní 350 ml ve skle 1200–1500 pesos
Jídlo Párek v rohlíku, hamburger, pečená klobása, hranolky na ulici 1000–1500 pesos. Kompletní menu v levných restauracích (polévka, většinou kuře nebo hovězí plátek s rýží, bramborami, zeleninovým či ovocným salátem a nápojem) 3500–4500 pesos.
Ceny Pokud projdete hypermarket, zjistíte, že většina věcí od potravin po spotřební zboží je až na pár výjimek minimálně o 10–25 % dražší než u nás. Dalším podivným pravidlem je, že čím menší obchod, tím nižší cena. Nejlevnější a dobře se najte na ulici a v rychlých restauracích (comidas rápidas). Ubytování je nejlevnější v malých městečkách (hospedaje), naopak ve velkých městech jste prakticky odkázáni na hotely.
Ostatní Adapter euro-americká zásuvka 1000 pesos v malém obchůdku (totožný za 2500 v hypermarketu)
Plynové bomby ke kempinkovým vařičům (k dostání jsou všechny tři systémy) nabodávací KempingGas 220 ml 10 000, Coleman malá 250 ml se závitem 28 000 (tu jsme potřebovali a nekoupili, u nás seženete 500ml od 145 Kč), 500ml systém podobný sprejům 22 000 pesos

troubil a ukazoval zdvižené palce. Za celou dobu se nás v Kolumbii nepokusil nikdo natáhnout, tedy zvýšit cenu podle barvy obličeje. Jediné nebezpečí, které na nás číhalo, bylo na silnicích. Po krajích bylo velké množství střeptů, asfalt několikrát velmi hrbolatý (i nový), hluboké vymleté díry a občas se tam přimotal pes nebo kráva. Řidiči jsou asi největší problém. Neustále jsme museli sledovat dění na silnici, protože větší šílenec jsme ještě nikde

neviděli. Kamiony jsou schopny se začít předjíždět do zatáčky u vysokého útesu přes dvojitou plnou čáru a zákaz předjíždění. Taky je to kolem silnic samy křížek. Neustále si proto musíte opakovat, že dopravní značení je pouze dekorace, jak nám říkal kolumbijský přítel Andrés, držet se na kraji a sledovat každé auto. Guerillu, pokud dáte na rady místních a nebudete se pouštět do odlehklých oblastí, byste v současně Kolumbii potkat neměli. ■

Výjezd na vulkán Azufral

